

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål AX

Vil ministeren redegøre for, om det indgår i regeringens overvejelser, at forpligtede almennyttige boligforeninger til at stille krav om oprettelse af uddannelsespladser hos de virksomheder som de almennyttige boligforeninger køber ydelser hos, og at de almennyttige boligforeninger hvert år i forbindelse med regnskabsaflægningen forpligtes til at redegøre for deres initiativer og resultater i forhold til at medvirke til oprettelsen af uddannelsespladser? Det kunne f.eks. være i form en politisk aftale mellem regeringen og de almennyttige boligforeninger.

Svar

Der har i den seneste tid været debat om, hvorvidt det kan lade sig gøre for offentlige arbejdsgivere målrettet at udbyde opgaver med forskellige sociale klausuler i deres indkøbskontrakter, f.eks. at de bydende virksomheder skal have et vist antal praktikpladser. Bru- gen af sociale klausuler skal bl.a. medvirke til at un- derstøtte bestræbelserne på at skabe flere praktik- pladser til unge.

Der skal ikke være tvivl om, at jeg støtter brugen af sådanne sociale klausuler, hvor det er muligt, og de hensigter, der ligger bag. Vi skal naturligvis gøre, hvad vi kan, for at tilvejebringe flest mulige praktikpladser. Det vil i den sammenhæng være godt, hvis det offentlige går forrest i brugen af sociale klausuler.

Problemet er imidlertid, at der er knyttet en række juridiske problemstillinger til offentlige myndigheders brug af sociale klausuler for at fremskaffe praktikpladser. Det ved jeg, at undervisningsministeren har belyst i en række besvarelser på spørgsmål stillet i Folketingets Uddannelsesudvalg, ligesom undervisningsministeren har belyst det på sit samråd den 4. maj 2010 i samme udvalg om emnet.

Jeg kan oplyse, at almene boligorganisationer efter de udbudsretlige regler er at anse for at være ordregivende myndigheder på linje med f.eks. kommunerne. Det betyder, at der er samme udbudsretlige overvejelser ved brugen af sociale klausuler, uanset om der er tale om en kommune eller en almen boligorganisation som ordregivende myndighed.

Jeg kan selvfølgelig kun støtte brugen af sociale klausuler, så længe det følger lovgivningen.

Jeg vil gerne til Boligudvalgets orientering oplyse lidt nærmere om problemstillingerne, der som sagt gælder for såvel kommunerne som de almene boligorganisationer.

Det, som både den tidligere undervisningsminister (*i besvarelse af Uddannelsesudvalgets spørgsmål 173 alm. del.*) og den nuværende undervisningsminister (*i samråd den 4. maj 2010*) har oplyst – og som jeg kan henholde mig til er, at

”Undervisningsministeriet har foretaget en generel vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt en kommune som betingelse for at indgå kontrakt med en leverandør af varer eller tjenesteydelser til kommunen kan stille krav om, at leverandøren ansætter eller har ansat et vist antal elever under erhvervsuddannelse.

Ministeriet har vurderet, at sådanne krav efter omstændighederne vil være i strid med kravene i konkurrencelovgivningen om, at udbudsbetingelser skal være objektive, saglige og ikke-diskriminerende, samt at der gælder et proportionalitetshensyn, som blandt andet betyder, at leverandøren ikke må forpligtes ud over den konkrete kontrakts varighed.

I ministeriets samlede vurdering indgår blandt andet, at der ikke kan opstilles en objektiv målestok for hvilke elevansættelser, der kan begrundes i en given kontrakt, blandt andet fordi en virksomhed ikke har fuldt herredømme over, hvilke eller hvor mange elever den kan ansætte, da der gælder regler om, at praktikvirksomheder skal være godkendt til at uddanne elever, herunder at godkendelsen skal omfatte en konkret uddannelse og kan omfatte et maksimalt antal elever. Hertil kommer, at en erhvervsuddannelse ofte varer mere end fire år, og derfor ofte overstiger varigheden af de relevante leverandørkontrakter.

Desuden vil et krav om elevansættelser generelt være diskriminerende overfor virksomheder, der ikke kan godkendes til elever, herunder virksomheder i udlandet samt overfor virksomheder, der ikke efterspørges af elever.” (citater slut)

Dette er i øvrigt blevet uddybet nærmere på undervisningsministerens samråd den 4. maj 2010, som jeg vil tillade mig at henvise til.

Konklusionen er, at der i princippet kan tages sociale hensyn i alle faser af en udbudsproces – lige fra val-

get af hvilke varer og tjenesteydelser, som myndigheden vil købe – til fastlæggelsen af vilkårene for, hvordan leverandøren skal udføre kontrakten. Men der er ikke frit slag for brugen af sociale klausuler i offentlige indkøbskontrakter.

Et kontraktvilkår skal overholde fællesskabsrettens principper og bestemmelser. Det drejer sig blandt andet om princippet om ligebehandling, proportionalitet og ikke-diskrimination. En social klausul om praktikpladser kan vise sig uforenelig med reglerne. Faktisk er der meget, der tyder på, man skal være meget forsigtig som almen boligorganisation med at stille krav om sociale hensyn. Det beror på en konkret vurdering af den enkelte situation, om et sådant vilkår lovligt kan stilles.

Og det er baggrunden for, at jeg ikke på det foreliggende grundlag finder det hensigtsmæssigt at forpligte de almene boligorganisationer. Jeg finder heller ikke området egnet til at fastsætte krav om f.eks. en årlig redegørelse i regnskabsaflæggelsen om, hvilke initiativer og resultater i forhold til at medvirke til oprettelsen af uddannelsespladser, boligorganisationen har taget.

Når det er sagt, ved jeg, at undervisningsministeren vil tage initiativ til, at få undersøgt mulighederne for en mere præcis beskrivelse af mulighederne for at bruge sociale klausuler om praktikpladser. En sådan beskrivelse vil naturligt også have betydning for de almene boligorganisationers brug af sociale klausuler. Jeg finder det også positivt, at jeg i pressen kan læse, at boligorganisationen KAB selv har iværksat en undersøgelse af, hvordan de kan bruge sociale klausuler i deres udbud.

Derfor: Skulle der vise sig bedre muligheder for at anvende sociale klausuler, end det aktuelt ser ud til, vil jeg gerne overveje, hvordan vi kan fremme anvendelsen af sociale klausuler om praktikpladser.

Men som sagt er det er vigtigt først at få afdækket, om der er reelle muligheder for de almene boligorganisationer til at bruge sociale klausuler, før vi begynder på tiltag, hvor vi kan bruge sociale klausuler i forhold til at skaffe flere praktikpladser.